

HOUDING VAN DE CPN TEN AANZIEN VAN DE ONTWIKKELING IN POLEN.

De CPN geniet de twijfelachtige eer tot de meest Stalinistisch ingestelde communistische partijen van West-Europa te behoren. Zij wordt gekenmerkt door een slaafse onderworpenheid aan de CPSU. De CPN-leiding keurde het met harde hand onderdrukken van de opstand in Hongarije in november 1956 door de Russische troepen onvoorwaardelijk goed. Het aan de macht komen van GOMULKA en diens pogen Polen enigszins uit de wurgende greep van de Sowjet-Unie te bevrijden werd door de CPSU, dus ook door de CPN met groot wantrouwen gadeslagen. In het bijzonder het toestaan van een iets grotere binnenlandse vrijheid en het zoeken naar een eigen weg bij de opbouw van het socialisme in Polen baarden ernstige zorg.

Artikel van De GROOT over GOMULKA.

Partijsecretaris Paul de GROOT behoort tot degenen, die het meest vijandig tegenover de ontwikkeling in Polen staan.

Sprekende over de val van MOLOTOW c.s. liet De GROOT zich onlangs op een besloten partijvergadering ongeveer als volgt uit:

De afwijkingen van het leninisme worden door het leven zelf gecorrigeerd. Dit geldt niet alleen voor de Sowjet-Unie, maar voor elke communistische partij. Een enkel maar veelzeggend voorbeeld - in dit geval van de Poolse communistische partij - moge ter verduidelijking dienen. GOMULKA heeft aangedrongen op overeenstemming met de Rooms-Katholieken in zijn land, menende dat de mogelijkheid daartoe bestond, omdat de Kardinaal van Polen als een goed mens werd beschouwd. De Poolse partij sloot een overeenkomst en stond zelfs toe dat de Kardinaal een reis naar Rome maakte.

Nauwelijks teruggekeerd uit Rome vaardigde de Kardinaal kerkelijke bevelen uit, welke de volksmacht ondermijnden.

De regering moet waken voor het behoud van de volksmacht en heeft de aanval teruggeslagen en daaruit valt te concluderen dat de samenwerking niet zo hecht is. Een "goede kardinaal" bestaat niet. "Die knapen moeten worden opgesloten en donders goed op de vingers worden gezien".

G E H E I M

In "De Waarheid" van 29-6-57 verscheen een ongesigneerd artikel, dat gezien stijl en inhoud kennelijk door De GROOT werd geschreven. Het droeg de titel "Enkele opmerkingen naar aanleiding van de rede van GOMULKA" en heeft betrekking op de opzienbarende redevoering waarmede de 1e secretaris van het Centraal Comité van de Poolse zusterpartij het 9e plenum op 15 mei j.l. had ingeleid. De Poolse leider had daarin o.a. betoogd dat men de eenheid van de internationale arbeidersbeweging geleid door de communistische en werkerspartijen als zijn oogappel diende te behoeden. Deze uitspraak kon geen genade vinden in de ogen van De GROOT, hij miste daarin kennelijk de onvoorwaardelijke erkenning van het internationale leiderschap van de CPSU. De CPN is van mening, zo schreef De GROOT, dat de CPSU aan de spits staat van de internationale arbeidersbeweging. Hij verwees daarbij naar het Beginselprogram van de CPN, waarin staat: "De communisten zien in de Sowjet-Unie de baanbreekster en tegelijk de waarborg voor het succes van hun streven".

Dit leiderschap valt - volgens De GROOT - de CPSU toe op grond van historische feiten die een objectieve algemeen geldende betekenis hebben n.l. de theorie van het marxisme die door Lenin en Stalin verder is uitgewerkt en door alle communistische partijen aanvaard wordt; verder op grond van de prestaties die de CPSU geleverd heeft bij de opbouw van het socialisme in Rusland en de rol die de Sowjet-Unie speelde bij de vernietiging van het Hitlerfascisme en thans nog speelt. Daar dit door GOMULKA erkend wordt kan juist daarom, aldus De GROOT, de vraag gesteld worden wat GOMULKA bedoelt wanneer hij spreekt over de internationale arbeidersbeweging, die door communistische en werkerspartijen wordt geleid.

Het tweede punt waar De GROOT over viel was de verhouding van de Poolse C.P. tot de Verenigde Boerenpartij in dat land. De vraag is, aldus De GROOT, hoe de Verenigde Poolse Arbeiderspartij (de Poolse CP) haar leidende rol kan vervullen wanneer GOMULKA van mening is dat zij samen met de Verenigde Boerenpartij de staat moet leiden. Naar communistische opvatting is de gedachte dat de communistische partij samen met een andere partij de staat kan leiden niet in overeenstemming met het principe van de dictatuur van het proletariaat, d.w.z. met de leidende

rol van de arbeidersklasse, een principe dat tot de voornaamste grondslagen van het marxisme-leninisme behoort. Dit klemt temeer omdat in Polen het kapitalisme nog een materiële voedingsbodem heeft door het wijdverbreide individuele boerenbezit en het bestaan van rijke boeren".

Met dit artikel heeft De GROOT waarschijnlijk een zeer goede beurt bij zijn Russische meesters gemaakt, Naar bekend werd heeft de Tass correspondent hier te lande zijn hoofdkantoor op het verschijnen van bedoeld artikel geattendeerd.

Dat de mening van De GROOT door de mindere goden in de partij overgenomen werd spreekt vanzelf.

Enige dagen na het verschijnen van bovengenoemd artikel liet de politieke secretaris van het CPN-district Den Haag zich in precies dezelfde bewoordingen over GOMULKA uit.

De CPN en de Vereniging "Nederland-Polen".

Het behoeft, gezien het bovenstaande geen verwondering te wekken dat de visie van de CPN op de ontwikkeling in Polen zijn doorwerking heeft op de instelling van de CPN-leiding t.a.v. de in Nederland verblijvende Poolse diplomatieke vertegenwoordiging en de door deze gesteunde vereniging "Nederland-Polen".

De CPN-leiding heeft vrijwel geen entree op het Poolse gezantschap en Paul de GROOT heeft geen hoge dunk omtrent de persoon van de Poolse Gezant Findzinski, wiens communistische gezindheid hij ernstig in twijfel trekt.

Onlangs werd de communistische fotograaf SIBBELEE door de partijbestuurders WAGENAAR en BARUCH verzocht de door hem onderhouden contacten met de vereniging "Nederland-Polen" te verbreken. Hij diende, aldus deze partijbestuurders, toch zo langzamerhand te beseffen dat het voor een communistisch intellectueel onhoudbaar werd nog langer contact te onderhouden met een vereniging, die de politieke lijn van de Poolse partij onderschreef. Toen later bleek, dat de Poolse gezant die een en ander ter ore was gekomen, deze houding van CPN zeer hoog opnam, gaf WAGENAAR te kennen het beter te achten alles voorlopig maar bij het oude te laten. De Poolse gezant zou inmiddels zijn regering omtrent het voorval hebben ingelicht.

Een volgend blijk van deze onwelwillende gezindheid was het feit, dat de CPN de viering van de Poolse nationale feestdag in Amsterdam op 21 juni trachtte tegen te werken.

Een derde voorbeeld van deze mentaliteit vindt men in een uitlating in het begin van dit jaar gedaan door Sonja PRINS, de eind 1956 in ongenade gevallen hoofdredactrice van het partij-kaderblad "Politiek en Cultuur". Kortgeleden merkte zij in een gesprek op dat: de betrekkingen tussen haar en de partijleiding aanmerkelijk bekoeld waren, omdat zij haar bewondering voor GOMULKA niet onder stoelen of banken had gestoken.

F. BARUCH had Sonja PRINS te kennen gegeven dat, als zij op haar oorspronkelijk standpunt terug zou komen en tevens in artikelen in "Politiek en Cultuur" met nadruk het onbetwist leiderschap van de Sowjet-Unie zou erkennen, zij op rehabilitatie kon rekenen.

augustus 1957.